

JONSBERGS KYRKOKRÖNIKA

19

49

HIMMELRIKET ÄR NÄRA

Matt. 3: 2.

*Jesus från Nasaret går här fram
Än som i gången tid,
Löser ur vanmakt, ur synd och skam,
Skänker sin kraft och frid:
Himmelriket är nära.*

(Sv. ps 48: 1.)

»Gören bättring, ty himmelriket är nära», så predikar Johannes döparen i Judeens öken. Människorna inne i Jerusalem hade glömt den eviga världens verklighet. Det världsliga livet, handel och köpenskap, arbete och möda, fåfänglig glädje och gamman hade lagt beslag på deras hjärtan och sinnen. Men nu ljöd denna egendomliga ton som icke kom från vardagen: gören bättring, ty himmelriket är nära. Så började vandringen ut till den sällsamme ökenpredikanten vid Jordans vatten.

De förnam här att Gud var alltjämt en levande Gud, som ingen kunde komma undan, jordelivet var bara en del av tillvaron och den eviga världen var alldeles inpå dem.

Så hände något stort vid Jordan. Människor började leva på nytt, ett rikare, helare liv än förut. Det gamla livet med dess felsteg, försummelse och kärlekslöshet var inte längre, ty nu bjöd Gud dem ett rikare liv

»Jesus från Nasaret går här fram än som i gången tid.» Och himmelriket är alltjämt nära. Vi har nog av vardagar. Livet är en enda kedja av vardagar. Himmelriket behöver komma till oss och förgylla kedjan och göra livet till helgdag som vi

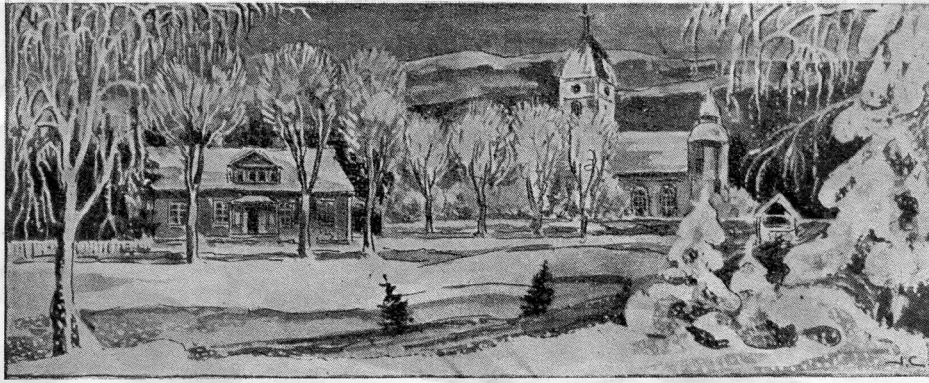
lever till Guds ära och människors gagn. Himmelriket är nära, oryggligt nära, men ändå har jag ingen del däri, förrän jag följt ordet: gör bättring. På nya testamentets grundspråk betyder detta ord egentligen: ändra ditt sinne. Du kan inte fatta och förstå himmelrikets verklighet och härlighet, förrän Du fått ett nytt sinne, ser med nya ögon på himmel och jord. Men hur kan man få detta nya sätt att se på tillvaron? Mången får det i tillbedjan inför Människosonen. När man lämnar allt i Hans hand för varje ny dag i livet som kommer, så kommer också så småningom en ny syn på tillvaron man blir intensivt medveten om att himmelriket är mycket nära, evigheten börjar redan på jorden.

Himmelriket är nära, men vi har så svårt att avgöra oss. Det är så mycket som hindrar. Kanske vi heller inte vill betala priset. Vi vill gärna ha friheten, glädjen och härligheten, som himmelriket har i beredskap åt oss. Men vi är så rädda för kraven, de höga och stora krav som Kristus ställer på var och en som kommer.

Ändå är ju han den ende som kan »lösa ur vanmakt, synd och skam och ge kraft och frid». Livet är ofta så fattigt och tomt för oss. Vi behöver göra livet rikare. Psalmförfattaren ger oss hemligheten:

Öppna ditt hjärta i bön och bot,
Upplåt vart hemligt rum.
Red dig att taga Guds Son emot,
Tro evangelium: Himmelriket är nära.

HIMMELRIKET

NÅGOT OM JONSBERGS KYRKA

När en kyrka först byggdes i Jonsberg vet man inte, men redan på 1400-talet omnämnes en kyrka där. År 1606 skall det ha stått ett kapell, där nu Jonsbergs säteri är beläget, men denna gårds ägare, riksrådet Hans Eriksson Ulfsparre, skall ha flyttat det till nuvarande plats, där han byggde en kyrka år 1609.

Denna gamla kyrka brändes antagligen vid rysarnas härjningar på östgötakusten, då samtidigt Rönö kyrka och Norrköpings stad tillika med otaliga gårdar utefter Bråviken gick upp i rök. Jonsbergs nuvarande kyrka är byggd år 1726 av en tysk byggmästare, Christoffer, och i sakristian finnes en tavla härom som lyder: »Sacra Haec Aedes 1726 Exstructa est Dealbata vero et Digna Qva Qoloribus Distingu eretur anno 1741 Sumptibus Ecclesia Haud Exigius Benigius, Tamen Cojus Sit Jesus Christus Protector Verus», vilket i översättning till svenska blir ungefär så: »Denna heliga byggnad uppfördes 1726. 1741 blev kyrkan vitmålad för att den på ett naturligt och värdigt sätt skulle skilja sig i färg (från andra byggnader). Sedan icke obetydliga omkostnader välvilligt gjorts på kyrkan, må nu Jesus Kristus vara dess sanne beskyddare.» Ridderstad meddelar att beslut tidigare blivit fattat om uppförandet men att det genom åtskilliga motigheter ej kommit till stånd. Bl. a. hade kollekten, som upptogs i hela stiftet, blivit bortstulen. Men när till slut arbetet väl kom i gång strax efter påsk, så blev kyrkan i det närmaste färdig redan vid midsommartiden. Till skillnad från Vikbolandets övriga kyrkor, som äro uppförda i den vanliga ladustilen, är denna kyrka byggd i korsform, i Karl den tolfte stil. Den är av trä med liggande timmer, liten och låg, men när man kommer blir man verkligen överraskad för det som möter ögat. Allting verkar så hemtrevligt och trivsamt.

År 1904 restaurerades den på ett pietetsfullt sätt av arkitekten, sedermera byggnadsrådet Carl Bergsten. Kyrkan som förut varit vitmålad, försågs nu med blågrön boasering och med blågröna sparrar i taket, markerande takbjälkarna. Arkitekten ville förfärdiga nya, moderna öppna bänkar, men

församlingen motsatte sig det, varför de gamla, vackra vita, slutna bänkarna med dörrar och fasad i renässansstil finns kvar.

Altartavlan, föreställande Jesus välsignar barnen, målades 1894 av prosten Lundqvist i S:t Anna. Den är målad i glada, ljusa färger, till skillnad från hörbergstavlorna, som i allmänhet är så mörka, att man knappt kan se vad de föreställa. Altartavlan flankeras av två statyer, föreställande Moses och Elias. Dessa statyer är tagna från en äldre altarpuppats. Tidigare fanns i Jonsbergs kyrka ett förnämligt altarskåp, erhållet från Häradsammars kyrka år 1799, då denna kyrka fick sin Hörbergstavlorna. Skåpet började bli rätt så skröpligt, varför Jonsbergs kyrkoråd talade med en förgyllare att han skulle bättra på det. Han försåg så en av bilderna med rent bladguld, men då ingrep Nationalmuseum och hemställde att skåpet skulle skiekas till Stockholm. Församlingen sålde då altarskåpet för 5,000 kronor. Det finnes för närvarande i Statens historiska museum. För några år sedan var det ifrågasatt att det s. k. jonsbergsskåpet skulle bli en ny altarpuppats i Linköpings domkyrka, men förslaget blev aldrig förverkligat, antagligen därför att skåpet var för litet för den ansenliga domkyrkan. Skåpet är mycket vackert och skildrar i bilder hela Jesu levnadshistoria från bebådelsen till korsfästelsen. Skåpet tros vara förfärdigat av en antwerpen-skulptör och säges vara taget ur ett kloster i Tyskland under 30-åriga kriget.

Före detta skåp fanns i början av 1700-talet en altartavla, föreställande Isaks offer, som nu är uppställd i vapenhuset. Altartavlan skänktes år 1657 av riksrådet Åke Hansson Ulfsparre till den av fadern byggda kyrkan. I koret finns några konstverk. En tavla handlar om och torde syfta på det mirakel som ägde rum en gång, då påven Gregorius välsignade brödet vid mässan och fick se Kristus uppenbara sig, blödande ur såren, åtföljd av alla de verktyg som höra ihop med hans lidanden. Så finns en rätt mörk tavla, föreställande Martin Luther. Men där finns också en målning av högt konstvärde men av okänd mästare, föreställande törnekröningen, eller som den brukar be-

nämnas *Ece homo*, eller på svenska: Se människan. Den är målad i vackra färger och figurerna framträda skarpt och levande. En annan förnämlig och synnerligen värdefull målning är tavlan i taket mitt över korsgången, restaurerad 1936 och renoverad 1949. Den föreställer treenigheten, Gud Fader, Son och Helig Ande (i form av en duva) med jordklotet i sin makt samt änglar svävande kring bland molnen. Den är ganska stor, över 5 meter i fyrkant, och är en verklig sevärdhet i kyrkan. Målningen är signerad Hagand. Den torde ha målats i början på 1700-talet.

Orgeln är byggd 1756 av orgelbyggare Wistenius och kostade då 2,400 daler. Den är Sveriges näst äldsta orgel och har f. n. 7 stämmor. Tidigare satt organisten vänd mot orgeln och måste se i en spegel, men efter 1904 är spelbordet omvänt, så att han kan se ut över kyrkan. Läktarbalustraden är indelad i fält med målningar av de tolv apostlarna och i mitten en stor målning av Kristus.

Kyrkan har flera vackra och förnämliga ljuskronor. Den största och vackraste hänger framför altaret och är skänkt år 1756 av Beata Sofia Mörner, gift Rudebäck till Jonsberg. På väggarna hänger 24 lampetter med två ljus i varje. Hälften av dessa är mycket gamla. Den andra hälften liksom fyra ljuskronor i mitten är 1904 förfärdigade å Gusums bruk.

Men kyrkan äger en annan praktfull sak, nämligen predikstolen. Den är också en gåva från år 1756 av ovan nämnda Beata Sofia Mörner. Den är rikt skulpterad i vitt och guld. Mittpartiet föreställer Marie bebådelse. Å den finns ett timglas, som användes på den tid, då flickuren inte fanns utan prästen måste vända timglasets varje halvtimme. Där finns också Karl den tolfte's bibel.

I norra delen av kyrkan finns värmepannan bakom en vacker grind av järn. Pannan eldas utifrån för att kyrkan inte skall bli nedrökt, men sot och rök tränger det oaktat in och fördärvar den vita målningen liksom takmålningen och konstverken, varför det torde vara synnerligen önskvärt att kyrkan snart blir elektrifierad även med avseende på uppvärmningen.

Sakristian är ljus och trivsamt. På ena väggen hänger två kopparstick, som föreställer Gustaf III och Sofia Magdalena.

Av kyrkans inventarier märker vi en kalk, skänkt av kammarherre Carl Jakob von Block (död 1802) om 55 lod gediget silver, samt en vinkanna och en oblatask, skänkta av R. Rudebäck. En annan kalk är skänkt av överståthållaren Knut Posse (död 1714) och hans mor Anna Christina Arwidsdotter. Å den senare kalkens fot finns en inskription med ryska bokstäver och årtal 1627.

Det finns ytterligare tvenne dyrgripar, vilka varit borta länge, men som nu är återbördade till kyrkan och efter omfattande restaurering åter är

i bruk, nämligen en kollektståv och en mässhake. Kollektståven är av silverbrokad med en tofs nedtill. Den är försedd med en liten ringklocka, som antagligen var till för att varsko om pågående kollektinsamling. Mässhaken är rikt broderad med ett kors i silverbrokad. På den stå bokstäverna P. R. B. och C. W. S., initialer till namnen Paul Rudebäck och Christina Ulfsparré, samt årtal 1759. Korset i mässhaken torde vara äldre än själva mässhaken och taget från en annan mässhake.

Kommer man sommardag ut från kyrkan på kyrkogården, finner man den översållad av rosor, som ger ett vackert och fridfullt intryck. Kyrkogården är utvidgad två gånger, senast 1947. Ett gravkapell invigdes år 1932. Där står också en gammal vacker och förnämlig klockstapel. På vindflöjeln står årtal 1526. Stapeln har två klockor. Anordning för elektrisk ringning har inmonterats i stapeln, men ännu saknas ringmotorer, som beställts men ännu icke kunnat levereras på grund av den nuvarande materialbristen. På storklockan läses: Knut Posse till Gottenvik. Överstelöjtnant av kongl. maj. Lifgarde. Åke Ulfsparré till Jonsberg Kongl. Maj. troman och landshövding öfver Cronobergs län. Fusa in Holmia Jacobo Bierna anno 1691. Potentissimo Svenonum rege Carlo Undecimo Joh. A. Beckman 1903, vilket anger att klockan göts 1691 i Stockholm under Carl den XI:s regering, men omgöts år 1903. På lillklockan står följande inskrift: Jonsberg 1843, Kom himmelskt sinnad, då mitt bud dig kallar, dödens barn, till Gud. Till sabbat vid Din levnadstid, så är min röst en sång om frid, och själens vanna sabbatsro, när Du sänks i dödens bo.

Därmed är berättat litet av det som kan utletas om kyrkan. Mera kunde nog ha varit att förtälja, men prästgården härjades av eldsvåda på 1750-talet, varvid alla handlingar gick till spillo.

Prästgården omnämnes i en gammal kalender: »Görstorp eller Djustorp, $\frac{1}{2}$ mantal Comministri-boställe, beläget 2 mil från Häradshammars och $\frac{1}{3}$ mil från Jonsbergs kyrka. Bostället har av framl. Comministern Bengt Westerlind och hans son och efterträdare Vice Pastor Mag:r Per Olof Westerlind blifvit väsentligt förbättradt både till ägor och åbyggnad.

Bostället anordnades genom K. Maj:ts Nåd. bref af d. 5 Febr 1692, men tillträdades icke af någon Comminister förr än 1699. Tillförne bodde Comministern i Klockaregården vid Häradshammars kyrka.»

Som synes av ovanstående var Jonsbergs församling då annex till Häradshammars, varför de forna ägarna till Jonsberg, Broxvik och Gottenvik m. fl. är begravna där. År 1861 blev Jonsberg egen församling.

—ss—

Kyrkoherde Emanuel Lambertz.

TVÅ KYRKANS MÄN

Kyrkorådsledamoten Edvin Ringman.

Då man öppnar en protokollsbok från Jonsbergs församlings kyrkoråd och kyrkostämma under de senaste tjugo åren, är det två namn som ofta möter ens öga kyrkoherde Emanuel Lambertz och kyrkorådsledamoten Edvin Ringman. De båda har under många år varit de bärande krafterna inom församlingens kyrkoråd. Kyrkoherde Lambertz som den lugne och opartiske ordföranden inom kyrkoråd och stämma men ock som ledamot i kommittéer och utredningar Kyrkokassör var Edvin Ringman under fyra år, och han var en av de ledamöter vars ord vägde tungt i vågskålen vid debatterna i råd och stämma. Han hade ett varmt intresse för kyrkan, dess görande och låtande in i det sista av sitt liv, som slöts dagen efter att han avgått som kyrkorådsledamot.

Då vi en lördagskväll i januari 1948 i Jonsbergs kyrka var samlade vid hans bår, icke kunde man väl då tro, att den till synes så kraftige och reslige kyrkoherde Lambertz, som då stod vid bårens sida och talade om liv, död, uppståndelse och nytt liv, och vigde stoftet till gravens ro, över sig redan bar dödens stämpel och inom en månad skulle föras ut till den kyrkogård, som de båda varit med om att planera och inviga för sitt ändamål. Kyrkoherde Lambertz stod i sitt arbete inom kyrka och kyrkoråd in i det sista och lämnade allt sitt arbete i samma ordning och reda som alltid. Nu vilar de två arbetskamraterna där ute på vår kyrkogård, men de är båda värda att av oss och kommande slakten vördas och äras, ty av fädernas gärning beror det.

J—n

FÖRSAMLINGSKRÖNIKA

Från Advent till Advent

»Se, jag är med eder alla dagar intill tidens ände.»

Dag för dag, år för år går någon osedd vid vår sida. Ett öga övervakar vårt liv i med- och motgång, inte bara dömande våra felsteg utan kärleksfullt ledsagande oss, där vi så ofta med möda vandrar fram på livets ojämna landsväg. Under det gångna kyrkoåret har han också varit med oss i helg och söken, i hem och tempel, i sorg och glädje. I det nya kyrkoåret möter han oss Bereden väg för Herren

Adventssöndagen 1948 hälsades det nya kyrkoåret av en talrik menighet. Och många började det nya året med att böja knä vid altarringen och där mottaga nattvardens gåva.

På kvällen kl. 18 avslutade föreläsningkursen, som pågått i Jonsberg, i kyrkan med föredrag av

kyrkoherde Cederlund. Flera hundra åhörare hade infunnit sig.

2 sönd. i advent högtidlighölls efter högmässogudstjänsten 100-årsminnet av kyrkoherde Asproths födelse. Kyrkorådet var samlat och nedlade en krans vid hans grav, varvid kyrkoherde Odelborn tolkade församlingens tacksamhet. Till minnesdagen hade en son och en dotter till kyrkoherde Asproth infunnit sig.

Kl. 18 samma söndag hölls ljusgudstjänst i kyrkan med tal av teol. dr Bo von Schmalensee från Norrköping.

Församlingsaftnar hölls under nov månad i Hagerstorps, Riddartorps och Arkösunds skolor, varvid kollekt upptogs till kyrkohjälpen.

Julafton var andakt ordnad på ålderdomshemmet.

Juldagens högmässa var synnerligen välbesökt och kollekten till Linköpings stiftsråd uppgick till 100 kronor

Nyårsafton hölls nyårsbön i kyrkan kl. 19. Buss-turer var ordnade och många hade sökt sig till kyrkan på denna årets sista afton.

Vid nyårsdagens högmässa upplästes årets bön-dagsplakat samt lämnades uppgift om folkmäng-dens förändring i församlingen under år 1948.

3 s. e. Trettondagen hölls ljusgudstjänst i kyr-kan. Kyrkoherde Curt Nilsson talade om Finland, där Jonsberg och Härads-hammar har en fadder-kommun. Kollekt upptogs till fadderorten. Efter gudstjänsten var samkväm med kaffe anordnat i kyrkskolan, då kyrkoherde Nilsson berättade om sin senaste resa till fadderorten.

Tisdagen den 25 januari kl. 14.30 öppnades Jons-bergs kyrkliga sykrets i Jonsbergs prästgård. Starten blev god från början och många kyrkligt intresserade hade infunnit sig.

Fastlags-söndagen den 27 februari. Installations-högtid med högmässa och visitationsstämma. Kyrk-liga Sykretsens ombestyrde kyrkkaffet efter högti-den.

Skärtorsdag nattvardsgudstjänst i kyrkan kl. 16.

4 maj församlingsafton i Hagerstorps skola. Pas-tor Genitz visar vackra färgbilder från Schweiz.

Kristi himmelsfärdsdag firades Folknykterhetens dag i kyrkan med tal av kyrkoherde Callersten från Styrestad. Ett par hundra åhörare hade infunnit sig. Korta inlägg gjordes av några kommunala för-troendemän, ordf. i kyrkostämman, kyrkoråd, kom-munalnämnd och kommunalfullmäktige över mot-tot: Varför är jag absolutist.

6 sönd. efter Påsk utdelades Föreningen Öster-götlands barns hedersgåva till fru Asklund, Arkö-sund. Kyrkan var nära fullsatt. Efter gudstjänst-ten var kyrkkaffe anordnat på Jonsbergs gård.

Den 15 juni var en kontrakts-konfirmanddag an-ordnad i Å socken. En buss med konfirmander och konfirmandlärare avgick från Jonsberg.

Pingstafton och pingstdagen hölls konfirmation och nattvardsgång.

Lördagen den 20 augusti höll kyrkliga sykretsens sin försäljning i Jonsbergs prästgårds park. Efter regniga dagar gav Gud vackert väder när den 20 augusti var inne. Förutom församlingsbor hade även sommargäster infunnit sig. Auktionen gav gott resultat.

De gamlas dag firades den 28 augusti. Syster-kedjan ombesörjde serveringen. Alla som fyllt 68 år fick inbjudningskort samt fria resor. Inskriv-ning av konfirmander och barn till söndagsskolan.

Östergötlands Barns kollekt-dag den 11 september hölls friluftsgudstjänst vid Jonsbergs gård. Kollekt-ten blev 100 kronor

Söndagen den 25 september gick kyrkbuss till

Östra Ny kyrka, där höstens konfirmanddag för kontraktet hölls. Söndagsskola, konfirmander och vuxna färdades dit i två bussar och två bilar.

22 september församlingsafton i Riddartorps sko-la. Fru Britta Hultgård, Norrköping, berättar min-nen från Stettin.

Mikaelidagen den 2 oktober var barn-gudstjänst ordnad i kyrkan. Samtliga söndagsskolor med lära-re jämte alla elever i socknens folkskolor hade in-bjudits, och deltagandet var nära nog hundrapro-centigt av de inbjudna. Tyvärr brist på bussar den dagen, varför bil måste rekvireras ända från Rönö för att hjälpa till med transporten av alla barnen.

Skörde-gudstjänst i kyrkan onsdagen den 12 ok-tober med predikan av kontraktsprosten Gunnar Lindgren från Norrköping.

6 november firades Gustaf Adolfs-minnet i kyr-kan med högtidstal av kyrkoherde Gustaf Törnvall från Hällestad. Musik av Frälsningsarméns 1 kår i Norrköping. Fackeltåg från ålderdomshemmet till kyrkan av lottor, hemvärn, scouter m. fl. Kaffe-samkväm efter gudstjänsten i kyrkskolan. Kollekt till finska fadderorten. Kyrkliga sykretsens hade möjliggjort detta högtidliga 6 november-firande genom att ikläda sig ekonomiska garantier för da-gen.

En nyhet för året är att enligt kyrkostämmobe-slut är numera Jonsbergs kyrka öppen för alla för-samlingsbor utan avgift vid alla kyrkliga förrätt-ningar. Från och med 1950 införes också fri grav-öppning. För att få vatten till kyrkogården har kyrkostämman beslutat göra en borrhunn.

Elektriskt ljus har installerats i kyrkan i de gamla ljuskronorna. På läktaren har två nya ljus-kronor anskaffats samt en i sakristian.

Den stora takmålningen har i samband med repa-rationen för husbocken rengjorts och renoverats.

Vi tackar så Gud för det gångna kyrkoåret och ber om Hans välsignelse under det som nu kommer emot oss.

Advent! — Du fridsbemängda ord,
som tänder ljus i mänskors sinne,
lys upp vår syndnedtyngda jord,
att vi i frid varandra finne.

Advent — Förhoppningsfulla tid,
som nåd ännu en gång förkunnar,
kom med den underbara frid till oss,
som världen ej förunnar!

Advent För sorgetyngda bröst
giv ljus åt tusenåra orden!
Vi söker hopp och tröst.
Vi ber till Gud om frid på jorden.

S. Lundgren

Från installationen av kyrkoherde Gunnar Odelborn

Ur Linköpings Stiftsblad — — —

Kyrkoherde *Gunnar Odelborn* i Jonsberg installerades i sitt ämbete av biskop *Torsten Ysander* vid en högtidlighet, som bildade både avslutning och kulmen på ett fyra dagars besök i församlingen av stiftshefen. Jonsbergs kyrka tindrade och lyste om möjligt vackrare än någonsin. Och själva da-

Biskop Torsten Ysander

gen förlänade den kyrkliga högtidligheten en förgyllning, som spred sig ut över hela församlingen, i ett strålande friskt och soligt vårvinterväder vilket också kom flaggdukarna att smattra festligt på den gamla gården vid kyrkan.

En stilla och särskilt högtidsstämnd förväntan vilade över församlingen, när kyrksilvret bars ut från sakristian och placerades på sidan av koret. Medan processionen trädde in i kyrkan med installanden först och biskopen sist, i full ornat, sjöng fru Signe Nilsson till musikdirektör Kronbergs ackompanjemang »Hur ljuvt det är att komma till Herrens tempelgård».

Assisterande prästmän vid akten var kontraktsprosten John Edlund, kyrkoherdarna Anders Sondén, Enoch Ramsten, Birger Gunne och Oscar Lindmark, komminister Claes Setterdahl, kyrko-

herdarna Bertil Forsbring, Erik Graham och Curt Nilsson samt komministrarna Åke Risenfors och Sven Lennermark. I spetsen för tåget gick Jonsbergs båda kyrkvårdar Nils Nilsson och Elis Svensson.

Biskopen talade med utgångspunkt från orden »Störst är kärleken», ingångsordet till fastlagen och slutordet i söndagens episteltext. Han talade om kärlekens rätta innebörd. En allvarlig kristen kan ha mer tro i sitt huvud än kärlek i sitt hjärta, sade biskopen bl. a. Kärleken får inte bli ett tvång. När Guds löfte riktigt upplåtes för den nådehungrige då väller i själen en tacksamhet fram, en ny kraft, att taga ett tvång, som egentligen är lycka.

En Herrens tjänare har många vardagar och inga vilodagar. Den levande kärlekens Herre önskar av dig att du rätt skall dela ut kärlekens ord. Väckelsens nordanvind har en gång i Jonsbergs församling blåst fram genom hjärtan och hem. Har denna vind ljumnat? Här ligger ansvaret. All anonym väntan och bidan skall du älska fram. Gud låte dig i Jonsbergs kyrka och i Görstorpshemmet uppleva så mycket av frälsarekärlek att din gärning skall präglas därav. Störst av allt är kärleken.

Högmässan följde omedelbart efter installationsakten. Kyrkokören utförde efter trosbekännelsen »Vad jubel Herren hör» i sättning av John Morén och efter predikan, som hölls av kyrkoherde Odelborn, »Jesu, du mitt liv, min hälsa», tonsatt av musikdirektör Kronberg.

I programmet för högtiden ingick även visitationsstämma. Det framgick av biskopen meddelande till menigheten att allt inom församlingen går sin gilla gång. Biskopen hade intet att erinra, utan uttalade endast sin glädje över församlingsarbetet och alldeles särskilt över att redan vid sin ankomst ha fått möta Jonsbergs ungdom, vilket gjorde att han genast kände sig hemma.

Biskopen hänvisade också till de konstskatter som Jonsbergs församling har i sin ägo. Församlingen förfogar över mycket vackra ting och varje århundrade ända tillbaka till 1600-talet har lämnat sitt bidrag till denna kyrkoskatt, varav en del uppvisades för den samlade menigheten.

Högtiden avslutades med Preludium och fuga i B-dur på orgel. Härefter tågade biskopen och assisterande prästmän samt menigheten ut till framlidne kyrkoherden Em. Lambertz' grav på Jonsbergs kyrkogård. Till minne av dagen, som skulle ha varit kyrkoherde Lambertz' 69-årsdag, nedlades en krans från kontraktets präster i samband med en kort minnesstund.

Biskopsbesök i Arkösund

Torsdagen den 24 februari 1949 var en stor dag för Arkösunds skola, en dag, som både lärare och elever sett fram emot med glad förväntan men kanske också med en smula bävan, ty det är ju inte varje dag stiftets biskop kommer på besök. Arkösund visade vid detta tillfälle sitt mest tilltalande anlete; strålande sol över blånande fjärdar, och den rika flaggskruden gav bevis för, att inte bara skolan utan hela vårt lilla samhälle gladdes över besöket och hälsade biskopen varmt välkommen.

Knappt hade morgonandaktens slutpsalm förklingat, förrän biskopen, åtföljd av kyrkoherden, stod i vår krets. Hade det förut funnits något som liknade ängslan, så försvann den som genom ett trollslag. Barn är ju i allmänhet goda människokännare, och vid allra första anblicken av biskopen kände de, att här var en som förstod sig på dem och tyckte om dem. Biskopens hjärtliga leende och varma blick erövrade dem helt. Då var det heller ingen svårighet för lärarna att ge sig i kast med förhören. Alla ville visa vad de kunde alla ville om möjligt få en gillande blick från biskopen.

Omedelbart efter besöket i skolan samlades vi alla i missionshuset till en barn gudstjänst. Det blev en oförgätlig högtidsstund både för barnen och oss äldre. Tillsammans med biskopen fick vi i tankarna göra en liten utflykt till Gotland för att där bese några av de gamla och utomordentligt vackra medeltidskyrkorna, vilkas klockor sekel efter sekel kallat människorna till Guds hus. I var och en av dessa kyrkor var det något särskilt föremål, som biskopen ville rikta barnens uppmärksamhet på. I en kyrka hänger t. ex. på en vägg ett gammalt alnmått av järn i sin kedja med inskriptionen »Den rätta kristna alnen». Om någon ute i socknen tvekade i handel eller köpenskap om det rätta måttet, så hade man bara att gå till kyrkan och jämföra med den aln som hängde där. Hur mycket har inte vi senare tiders människor att lära av en sådan liten detalj, vi, som har så svårt att i vårt dömande och handlande använda det mått som Jesus Kristus själv visat oss på.

I en annan kyrka får vi se en Kristusbild. Det egendomliga med den är, att var i helgedomen man än befinner sig, har man Frälsarens blick riktad på sig, det är som ville bilden påminna oss om Guds öga, som alltid följer oss människors barn.

En tavla, som föreställer Kains och Abels offer har också något allvarligt att säga oss om offerandet och det rätta sinnelaget.

I den sista kyrkan slutligen får vi siga upp i själva tornet och beundra dess vackra klockor. En av dessa fängslar oss särskilt, ty runt dess kant löper en slinga, föreställande pojkar och flickor hand i hand, vilka bildar en sluten kedja. Så bör det vara, en stor kristen syskonkedja, som arbetar för Guds rikets framgång i världen. I denna krets ville biskopen innesluta även alla barn i Jonsbergs socken. Med en hjärtlig hälsning hem till far, mor och syskonen tog biskopen farväl av barnen.

Då vi efter frukostrasten på nytt samlades, åtgick en god del av lektionen till att diskutera da-

gens stora händelse. Att biskopen här i skolan blivit oerhört populär var ej att ta miste på. Det vackra biskopskorset blev också föremål för barnens beundran. »Är det verkligen av guld?» undrade någon. »Tänk om biskopen skulle tappa det», utbrast en annan vid tanke på, att något så förfärligt skulle kunna hända. Alla barnen var emellertid överens om, att den här dagen skulle alltid stå för dem som ett ljusst och vackert minne från skoltiden.

I A.

Biskopsbesök på Ålderdomshemmet

Det var en stor dag på Jonsbergs ålderdomshem den 26 februari 1949. Då skulle biskop Torsten Ysander gästa vårt ålderdomshem. Vi hade berett oss i dagar veckor förut. För de gamla var det helg vid blotta tanken på att få ett så stort besök, för mig blev det något av ett problem. — Skulle jag kunna ta emot en så hög gäst? Under min 10-åriga föreståndarinnegarning hade aldrig förr en biskop lyst upp tillvaron med ett besök.

Dagen började grå och dyster, men jag hissade flaggan högtiden till ära och mina gamla var i bästa festhumör.

Medlemmar av kommunalförbundets styrelse med ordföranden i spetsen var också samlade och vid det utlysta klockslaget kom vår biskop, enkel och hjärtevinnande. Mina farhågor var ogrundade och jag var i stället förtjust över att får bjuda biskopen på kaffe och hembakade kakor.

De gamla väntade ovanpå hallen och där blev det andaktsstund med tal av biskopen. »Blott en dag, ett ögonblick i sänder. . .» Ljöd psalmen, och när den sista tonen förklingat, tackade ordf., Wastesson, vår höge gäst för besöket vid hemmet.

De gamla och jag kom sedan överens om att »se detta var en riktig biskop».

Nu är biskopsbesöket ett minne blott men ett ljusst och vackert minne.

Karolina Matilda Johansdotter.

Den äldsta i socknen är Karolina Matilda Johansdotter, som nyligen fyllt 89 år. Hon är numera pensionär på ålderdomshemmet. Hon är pigga och kry och hennes hobby är att sticka och virka, vilket hon dagligen sysselsätter sig med.

Syster Ragnhild

Kyrkovärd Elis Svensson.

Ett nytt kyrkoår ...

*Det bästa under det gångna och
önskingar för det kommande året:*

Kyrkovärd Nils Nilsson.

Jag är glad över att under det gångna kyrkoåret intresset för kyrkan inte minskat. Vi har ju märkt att folk gärna och villigt kommer till Jonsbergs vackra kyrka. Jag är också tacksam för att vi haft möjlighet att installera elektrisk belysning, som gör att kyrkan under den mörka årstiden blir på något sätt värdigare och vackrare och mer inbjudande än tidigare, då det var så mörkt att man under en mörk höstsöndag under högmässan kunde ha svårt att urskilja kyrkobesökarna i bänkarna.

För det kommande året önskar jag att det skall bli ett nytt välsignat kyrkoår, att man inte bara skall komma för att bese en sällsynt väcker kyrka som man beser ett museum utan att intresset för Gudsordet skall bli så stort, att själens hunger och törst efter levande Gud tvingar människorna dit för att uppleva möte med Människosonen i fädernas helgedom, så att vi blir mer helhjärtade och avgjorda i vår kristendom. Då skall vi också få röna Guds välsignelse i rikligt mått.

Sockenskrivaren meddelar om

6 novemberfesten:

Gustav-Adolfs-minnet firades i Jonsbergs kyrka under högtidliga former och överväldigande avslutning, trots att vädrets makter var ogynnsamma. Under musik av Frälsningsarméns musikkår tågade med fanor och facklor scotuer, lottor och hemvärn vägen från ålderdomshemmet till kyrkan, där kyrkoherde Odelborn hälsade välkommen och vände sig särskilt till dagens högtidstalare, kyrkoherden, teol. dr Gustav Törnvall, Hällestad, och musikåren. Programmet inleddes med en marsch av musikkåren, varpå följde psalmsång. Därefter höll kyrkoherde Törnvall högtidstalet, varpå utfördes sång av Frälsningsarméns manskör och kyrkokören. Efter musik följde altartjänst. Som avslutning sjöngs »Du gamla, du fria».

Först och främst är jag glad över att vi nu fått elektriskt ljus indraget i kyrkan. Det har ju varit påtänkt i många år, men av skilda anledningar ej kunnat realiseras förrän nu. Kyrkan byter helt enkelt utseende när den får stråla i elektrisk belysning. Vår vackra kyrka kommer faktiskt mera till sin rätt nu. Den förnämliga takmålningen av 1700-talskonstnären Hagand är nu en ännu större sevärdhet genom belysningen från de illuminerade kronorna. Jag är tacksam för konservatorns goda arbete med tavlan, renovering och rengöring, som blev färdigt just till elinstallationen. Vi har all anledning att vara stolta över vår kyrka i det vackra skick den nu befinner sig.

För det kommande året är det en sak jag med förväntan ser hän emot. Det har ju länge varit en allmän önskan att vattenfrågan på kyrkogården skulle ordnas i någon form eller på något sätt. Sedan kyrkostämman nu beslutat att diamantborring efter vatten skall ske, torde väl denna önskan bli förverkligad kommande sommar, vilket kommer att kännas som en lättnad och glädje för många. Men naturligtvis får inte allt detta önskvärda, nyttiga och vackra, som jag nämnt om, bli till någon huvudsak, så att man en vacker vår- eller sommardag går till kyrkogården för att vattna någon kär grav, tittar i förbifarten på vår vackra kyrka och sedan tycker allt är bra. Nej, huvudsaken är alltså att i kyrkan söka Gud och att bekänna sig som en fattig, syndig människa som inte en enda dag kan leva utan Gud och hans hjälp.

Sedan fanorna förts ut ur kyrkan var samkväm med kaffe anordnat i Kyrkskolan.

Kollekten och behållningen av kaffeförsäljningen tillföll fadderorten i Finland.

Tidigare på kvällen underhöll Frälsningsarmén pensionärerna på ålderdomshemmet med sång och musik, vilket livligt uppskattades.

SÖNDAGSSKOLAN

12 söndagen efter trefaldighet, den 4 sept., öppnades den kyrkliga söndagsskolan i Jonsberg. Följande barn är inskrivna:

Margareta Hellström
Marianne Hellström
Gudrun Andersson
Viola Karlsson
Linnea Karlsson
Birgitta Svensson
Mari-Louise Johansson
Solvig Svensson
Jan Frank
Ulla Johansson
Ulla-Britt Andersson
Maja Karlsson
Gabrielle Taube
Gunbritt Sahlin
Lilian Sahlin
Ingvar Sahlin
Lars Inge Svensson
Bo Grimsell
Roland Karlsson
Anna-Lisa Cronberg
Birgitta Karlsson
Laila Salminen
Siv Pettersson
Kerstin Pettersson
Anna Karin Svensson
Ulla Johansson
Margareta Månsson

Några tankar om nattvarden

Gud söker oss alla, och i nattvarden kan vi möta Honom på ett särskilt sätt. Men varför går då så få människor i våra kyrkor fram till nattvardsbordet, varför kommer inte alla dessa, som i tysthet längtar och törstar efter rättfärdighet, efter att lyftas över denna världens små sorger och stora tragedier?

Nattvarden har kanske för många blivit något så stort och förpliktande att man tvekar inför steget. Av egen erfarenhet kan sägas, att ehuru hela ens varelse längtar efter att få böja knä vid altarrunden, så förblir man sittande kvar i kyrkbänken. Den egna otillräckligheten gör sig påmind. Man tänker: vad skall andra säga. Jag måste rätta till de och de felen, sedan kan jag gå. Så kan man självmant stänga sig ute just från den hjälp och styrka som man behöver för att ändra det som är galet och som stjälar glädjen och frimodigheten. Man glömmer att nattvarden stiftades för syndare endast. De första nattvardsgästerna var inte några helgon. De var svaga människor liksom vi, men de hade viljan till bättring. Den viljan måste även besjåla oss.

Ovärdig är endast den som lever förblindad av sin egen fullkomlighet.

Vad som i nattvarden erfares kan aldrig i ord utsägas, det måste upplevas. Det är icke säkert att man första eller andra eller ens tionde gången erfår något särskilt alls, men det gäller då att hålla

lydnadsplikten i minnet: »Gören detta till min äminnelse!» Då kan plötsligt den hela och fulla välsignelsen strömma genom ett tacksamt och överfullt hjärta. För den som skriver detta, är nattvarden i den onda dagen till hjälp och tröst och i de goda dagarna ett synligt bevis på den tacksamhet hjärtat känner

För många år sedan låg en älskad mor på sitt yttersta. Hon stod ej främmande för Gud. I människors ögon hade hon levat rättrådigt, och för de sina hade hon gjort sitt bästa. Men så när hon låg där, kom en sådan ångest över henne, icke för att hon skulle gå bort, ty den tanken var hon väl förtrogen med. Nej, det var tanken på alla förspillda tillfällen, då hon bort läsa sin Bibel men ej gjort det, underlåtenhetssynder, som pinade henne. Vad skulle hennes nära och kära taga sig till? Det stod ej i deras makt att hjälpa. De var förtvivlade. Men om de anhöriga var maktlösa, så var Herren icke maktlös. Han mötte den sjuka i den Heliga Nattvarden. De ljuvliga orden: »i kraft av Guds ord och löfte, fast och visst att Gud av nåd förlåter dig alla synder» lästes. Den sjukas oro stillades och i dess ställe kom frid, den frid, som övergår allt förstånd.

Har man sett detta gränslösa, ofattbara under, då önskar man av allt hjärta, att många, många fler, ja, alla bleve delaktiga av denna gåva som gavs människors barn den sista natten Herren Jesus levde på jorden.

B.

KONFIRMANDER 1949

Gruppenfoto från konfir-
mationen.

Ingegärd Maria Elisabet Aldén, Nybygget
Ragnar Ivan Bernt Andersson, Broxvik
Gun-Britt Elisabet Andersson, Kälebo
Lars Göran Follin, Hästö
Karl Gustav Hermansson, Björnö
Knut Torsten Johansson, Spångkärr
Nils Ivar Magnus Jonsson, Djäknetorp
Rolf Alvar Sören Lundell, Ödebo
Elsy Märta Elisabet Lind, Fredriksdal
Lars Yngve Knutsson, Tallberga
Sven Otto Johansson, Broxvik
Karl Ingvar Lindvall, Lövdal
Sigurd Hilding Månsson, Möckeläng
Ulf Nilsson, Kyrkskolan
Tage Tållander, Mönnerum
Nils Tore Söderholm, Stenberga

Du som var till döden trofast,
Fosträ oss att bliva trogna.
Ingen är på jorden bofast,
Vi för himlen måste mogna.
Lär oss här i timligheten
Kämpa utan all förfäran
Tills vi se i härligheten
Dig som makten har och äran.

Sv ps. 418: 4.

Då en del av konfirmanderna även går i sjunde klass, har det varit rätt besvärligt att få en lämplig tid ledig på dagen för konfirmandundervisningen. Många konfirmander har långa vägar, och att cykla hem i höstrusket och mörkret efter konfirmandlektionen är inte idealiskt. Efter framställning från kyrkorådets ordförande till folkskolestyrelsen om en viss ledighet från sjunde klass för konfirmander, tog styrelsen upp saken till behandling och visade stor förståelse för denna be-

gäran genom att enhälligt hos folkskoleinspektören begära två timmar per vecka ledigt för de elever som fyller 15 år det år de konfirmeras (i år även för ett par till, som redan börjat, men endast fyller 14 år)

Inspektören har redan meddelat att han godkänt skolstyrelsens åtgärd, varför omnämnda ledighet nu börjat utgå i laga ordning.

Kyrkorådet vill här rikta ett tack till folkskolestyrelsen och då särskilt till dess ordförande, herr Filip Larsson, för visat tillmötesgående vid frågans behandling liksom för klarsyntheten att inse det behjärtansvärda i saken och ge den sitt stöd.

Kyrkorådet vill här samtidigt meddela, att den som anmäler sig till konfirmandundervisning bör fylla 15 år under det år han konfirmeras.

Vigda 1949

Sune Reinhold Lundgren och Margit Viola Olovsson.
John Hugo Pettersson och Anna Maria Gunilla Eriksson.

Glädje utan Gud ej finnes,
Utan Gud ej finnes frid.
Tom den lycka är som vinnes,
Om vi glömma Gud därvid.
Men ej högsta nöd skall rycka
Glädjens känsla ur vårt bröst,
Om i både nöd och lycka
Vi förnimma Herrens röst.

Sv ps. 320 1

Döda 1949

Gustav Valentin Andersson, Skoghäll, Arkösund
Rut Otilia Bergman, Hemsjö, Arkösund
Augusta Maria Johansson, f. Jonsson, Sjösaetra,
Arkösund
Hulda Vilhelmina Abrahamsson, Solglimten, Arkö-
sund
Adolf Fredrik Jonsson, Mönnerum
Rikard Verner Demetrius Olsson, Kälebo Oppgård
Anna Charlotta Enström, f. Östling, Nordanskog,
Arkösund
Axel Herman Andersson, Riddartorp
Nils Magnus Nilsson, Brytsebo
Karolina Maria Jonsson, Menaås
Karl August Hallsten, Fagertorpet, Överbäcken
Gösta Leonard Karlsson, i församlingen skriven
August Albert Andersson, Arkö.

Albert Kjellgren.

Jonsbergs kyrka är vacker, men dess största prydnad är dock trofasta kyrkobesökare. En av dessa trofasta var hemmansägaren *Albert Kjellgren*, Skriketorp. Så sent som sista söndagen före sin död, den 10/12 1948, bevistade han högmässan som vanligt. Tidigare hade han även medan han var medlem av kyrkorådet hedersuppdraget att vara kyrkvård. Kjellgren var dessutom verksam i det kommunala och var vid sin död ordförande i Jonsbergs pensionsnämnd samt ordförande i Rönö-Jonsbergs kommunalförbund. Han var även nykterhetsman och tillhörde logen Kung Ring.

Det var en upplevelse att höra Albert Kjellgren med humorns glimt i ögat berätta om forna tiders seder eller att höra honom ur minnet utan minsta svårighet recitera en längre dikt, som han som yngling lärt sig.

Kjellgren hade en egenskap som kanske inte är var mans. Han var självständig i sitt tänkande och handlande. Han var inte ett rö som vajade hit och dit för vinden och frågade inte ständigt vad andra tyckte utan han hade en egen åsikt.

SÅ ARBETAR VI

Jonsbergs socken är till yttinnehållet stor och vidsträckt och de stora avstånden har utgjort ett verkligt hinder för ett livligare deltagande i den i Arkösund sedan många år tillbaka verksamma syföreningen Systerkedjan från den övriga delen av socknen. När därför Jonsbergs kyrkliga sykrets bildades, omfattades den glädjande nog omedelbart av levande intresse. Flitiga och goda händer satte strumpstickor och nålar, vävstolar, ja, till och med målarpenslar i gång. Och det ena arbetet efter det andra förfärdigades och överlämnades i jämn ström med tanke på en blivande försäljning. (Redan vid andra symötet kom det första paret hemstickade strumpor)

I februari i år debuterade sykretsen, i det den ombesörjde kaffeserveringen i kommunalrummet efter installationshögtidligheten i kyrkan. Sedan dess har föreningen villigt och gärna deltagit vid anordnandet av församlingsaftnar och trollat med de knappa kaffebönorna. När vår glada och tjänstvilliga fru Wilhelmsson kommit på cykel med kaffekokaren och det glada humöret, då har vi med glädje och tacksamhet sett henne som representant för alla de andra uppoffrande medhjälparna och medlemmarna i sykretsen. Vad vi arbetar för är kyrkliga ändamål och syften, mission, sjömän m. m.

Försäljningen ägde rum i augusti i prästgårdens trädgård under stor tillslutning. Vår stolthet och glädje var stor, då dessförinnan anlände och som gåva överlämnades ett förnämligt dockskåp, förfärdigat, inrett och möblerat av f. d. jonsbergsbor med varm känsla för sin hembygd. Försäljningen inbragte 1,984 kronor, ett resultat både storartat och glädjande.

Glädjande är också den känsla av trevnad och gemenskap, som sykretsen skänker sina medlemmar. Vi människor är skapade icke för ensamhet utan för gemenskap, först och främst med Gud, men också med varandra. Ingen skall känna sig utstängd eller stå utanför gemenskapen. Vi husmodrar, som dagligen sysslar med hem och hushåll, har behov av ett avbrott, av att komma från det helt vardagliga. Och hur givande och upplyftande är det icke att inbjudas till ett hem och där välkomnas av vänliga och glada anleten och medarbetare, ivriga och besjälade av samma önskan, att utträtta något för vårt gemensamma mål, något för Jonsbergs församling och för Guds rike.

Låt oss växa för livets land, som är Guds himmelska rike. I O.

Vi ger honom här en honnör och önskar frid över hans minne.

—r—

Så tag nu mina händer
Och led du mig
Att saligt hem jag länder
O Gud till dig.
Ditt barn i nåd ledsaga
Min väg är svår,
Jag vill ett steg ej taga
Där du ej går

Sv ps. 331 1

TILL JULITA . . .

Den 7 juni 1949 blev en minnesrik dag för de kyrkliga sykkretsarna i Jonsbergs församling. Två fullsatta bussar med omkring 40 personer i varje startade nämligen då från vägskälet vid kyrkan kl. 8 på morgonen med Julita gård som mål. Det var en strålände försommardag med lite onödigt kraftiga vindar, men för oss skärgårdsbor, som är vana att stå emot stormarna i alla väder, betydde det så lite. Stora, rymliga bussar hade färdledaren, kyrkoherde Odelborn, beställt för att resan skulle bli så angenäm som möjligt. Ett ganska stort manligt inslag fanns bland resenärerna, beroende på att en del av fruarnas män medföljde, vilket var trevligt.

Norrköping var första anhalten, då fem mil passerats. Bussarna parkerades på Stortorget. Fastän vi ej suttit så länge, var det ändå skönt att få sträcka på fortkomstledamöterna och få röra på sig ett slag. Så hälsade vi i buss nummer 2 på dem som åkte i första bussen och önskade varandra ett glatt reshumor. Att få något att läska sig med vore inte så illa. Var det manne någon affär öppen redan, fastän klockan knappt hunnit bli 9? Jo, en mjölkaffär fanns där. Kanske fanns där något som kunde passa. Några gick dit. I detsamma öppnades en speceriaffär och där fanns apelsiner, så att de flesta skyndade dit. Det vore något att få med i matsäcken. Apelsiner var ju nästan ransoneringsvara. Det blev rusning, ty ingen ville bli utan. Köplusten var stor. Den stackars expediten fick bråttom för att hinna tillfredsställa alla på några få minuter, ty något långt uppehåll fick det inte bli. Vi hade lång väg kvar att färdas och mycket skulle beses.

Så lämnade vi Norrköping för nästa mål, som var Reijmyre brukssamhälle i Skedevi socken. Vi färdades nu en mycket vacker väg, som slingrade sig genom Kolmårdens djupa skogar, vilka då och då öppnade sig för en glittrande vattenyta. Bussarna kilade obehindrat i de starka stigningarna, lika lätt uppför som nedför, tycktes det oss, som bara hade att följa med i svängarna. Det fanns en högtalare i bussen, som dock snart stängdes av på grund av störningar. Vi ville också svara för underhållningen själva. En av de manliga i sällskapet sjöng viligt och glatt Hultmans solskenssånger, vilka vi åhörde med tacksamhet. Även allsång förekom flitigt och tonade ut friskt och hurtigt om också en och annan villton dallrade fram ur struparna, beroende på bussens gungningar. När man har trevligt går tiden bort, bebyggelsen börjar tätna och vi närmar oss Reijmyre och är snart där. Bussarna stannade utanför bruksporten. Det var inte mindre skönt att nu få sträcka på benen. Nu skulle det smaka med kaffe, men först skulle j glasbruket beses.

Portarna slogs upp. En yngre driftsingenjör gav en historik över bruket och berättade medryckande och trevligt om glastillverkningen. Sedan fick vi följa en ciceron in i glashyttan genom de olika avdelningarna. Först fick vi se de stora smältugnar-

na, där glaset var en glödande massa, sedan glasblåsarens arbete med att forma den lösa massan till de olika glassorterna. Vidare fick vi se bränningen i de stora ugnarna och slipning och etsning av de finare glasen. Vi kom sedan in i försäljningsavdelningen. Köplusten var stor, och alla ville ha ett minne från färden.

Sedan ställdes stegen till församlingshemmet, där Reijmyre kyrkliga syförening bjöd på gott kaffe och härligt bröd. Så besågs de rymliga och praktiskt inredda lokaliteterna i hemmet, varefter kyrkoherde Odelborn tackade och därvid överlämnade från sykkretsarna till Reijmyre kyrkliga syförening en av en konstnärinna i sällskapet handmålad duk som ett tack för de arrangemang föreningen gjort för att ta emot oss.

Besöket i Reijmyre avslutades med en andaktsstund i Brukskyrkan, där komminister Dahlström förrättade liturgisk andakt.

Så gick färden vidare till Skedevi församlings andra församlingshem. Här berättade kantor Verner Ovelius om hemmets tillkomst genom en storartad donation av skedevisionen, konsul Hjalmar Wicander, förklarade motiven för de stora väggmålningarna och berättade för oss om allt som kunde vara av intresse att veta om hemmet. Vi avundades faktiskt så smått skedeviborna, som ägde ett så storartat församlingshem, och en önskan började spira hos oss om lika välvillig donator hemma i Jonsberg.

Så gick vi över till Skedevi kyrka, där kyrkoherde Gunne höll en historik över den.

Vi fortsatte sedan till Skedevi prästgård för att bese den, där den låg inbäddad i lummig grönska med en förtjusande utsikt över sjön Tisnaren.

Efter denna husesyn bar det så av till huvudmålet, som var Julita gård, som ju numera tillhör Nordiska Museet i Stockholm och visas för allmänheten med alla sina byggnader.

Framkomna parkerades bussarna i gårdens härliga skogspark. Då vi klivit ur och inandats den ljuvliga skogsluften, var det första vi tänkte på att få tag i en plats där vi kunde slå oss ned och plocka fram matsäcken. Mätta och utvilade gjorde vi sedan en rundvandring i den vackra parken och besåg sevärigheterna. Först gick vi till museet, där det fanns mycket att beskåda. Det tog också rätt lång tid innan man gått igenom de olika avdelningarna. De små stugorna med sina trevliga interiörer var särskilt intressanta och man nästan glömde sig kvar där och önskade att de gamla sakerna kunnat tala. Men det var ej tid till att drömma. Ännu var det mera som skulle hinnas med. Nu kom turen till det storslagna slottet. Där var mycket att se och mycket kunde skrivas om detta. Den som har sett det, vet det. Den som vill se det — res dit!

Även en djurpark fanns, men den var belägen ganska långt bort från det övriga området. Där fanns flera sorters djur, bl. a. en bisonoxe. Vi tänkte gå dit, men ansåg att det skulle ta alltför lång tid.

Kl. 19 samlades vi i den lilla vackra skansenkyrkan. Kyrkoherde Odelborn höll aftonbön från altaret. Det var en rogivande och stämningsfull stund. Våra hjärtan fylldes av ödmjuk tacksamhet till alla goda gåvors givare för allt det vi fått njuta av »Mitt hjärta fröjde sig, må själ och sinne röras. Låt andakt och din bön allt upp i himlen höras.»

Då vi skulle lämna Julita och bege oss på hemväg, uppstod ett litet intermezzo. Några i sällskapet sänkades. Det började bli oro i lägret och någon trodde att de möjligen gått vilse i skogen, då de begivit sig i väg till djurparken för att bese den omtalade hisonoxen. Färdledaren fattade då ett raskt beslut, tog med sig kyrkvaktmästaren, lånade cyklar och for bort för att söka upp sällskapet, som

de sedan mötte på hemväg. Damerna fick nu överta cyklarna för att fortare komma fram, och efter en rask promenad var alla lyckligt samlade vid bussarna. Motorerna startades och så bar det i väg hemåt igen. Då slutet är gott, är ju allt gott.

Ett kort uppehåll gjordes i Katrineholm, dock bara av den ena bussen, då den andra på grund av något missförstånd mellan chaufförerna fortsatt direkt till Norrköping. Men vi träffades ånyo på Stortorget i Norrköping och gjorde sedan sällskap igen på hemvägen, avlämnande den ene efter den andre av passagerarna vid resp. hem och vägskal.

Och så kände vi stor tacksamhet till den Högste för att vi fått trygga resa och återvända under Hans nådiga beskydd.

A. K

JONSBERG-PERTUMMAA

Fadderortskommittén inom Jonsberg till förmån för den finska socknen Pertummaa har under detta år fått en alldeles speciell uppgift. Den hälsogård, som vi hjälpt till att bygga upp därute, har råkat i ekonomiska svårigheter. Då kyrkoherde Nilsson i HäradsHAMMAR i somras deltog i invigningen av denna hälsogård fick han mottaga många bevis på tacksamhet från alla därute. Men man måste tyvärr be om mera hjälp.

Hur skulle nu fadderortskommittén få in medel att hjälpa dem? Kommitténs ordf., hr Svensson i Fettsätter, kallade till sammanträde. Till sammanträdet hade hr Svensson kallat kyrkoherde Odelborn såsom representant för Jonsbergs kyrkoförsamling, för att få stöd även från kyrkans sida vid insamlingen. Genom alla medhjälparens energiska arbete har nu de 1,000 kronorna hopsamlats för att de tillsammans med HäradsHAMMARS 2,000 kronor skall kunna rädda hälsogården åt dem som grundlagt och byggt den.

Ovan nämnda medel från Jonsberg har insamlats vid följande tre sammankomster. Den 12 oktober firades ljusfest i Jonsbergs kyrka. Vi fick se vår vackra kyrka i strålände ljus. Elektriskt ljus var då installerat i alla ljuskronorna. Prosten Lindgren i Borg och kyrkoherde Odelborn talade. Ett stämningsfullt inslag var de små vitklädda barnen, som med ljus i händerna tågade fram till koret, där de med sina klara röster sjöng »Tryggare kan ingen vara» och »Små ljus i världen».

Lottorna ordnade kaffeservering. Sedan hölls auktion på skänkta paket. Kaffe, bröd m. m. var skänkt. Hela behållningen liksom även kollekten tillföll fadderortsrörelsen med ungefär 400 kronor.

En vecka senare höll kyrkoherde Odelborn församlingsafton i Arkösunds missionshus. Kyrkoherden visade därvid smalfilm från Kyrkans filmbyrå i Stockholm. Filmen handlade denna gång om Finlands svåra år, hur människorna där fick lämna sina hem för att vid återkomsten se dem nedbrända och förstörda. Även denna gång var ordnat med

kaffeservering och paketauktion. Allt var skänkt. Behållningen blev omkring 350 kronor.

Som avslutning och höjdpunkt kom så den 6 november, Gustaf Adolfs-festen i kyrkan. Denna fest blev verkligen strålände. Trots regn och blåst blev kyrkan fylld till sista plats. Fackeltåget av scouter, hemvärn och lottor, som tågade från ålderdomshemmet till kyrkan under musik av blåsorkester från Frälsningsarmén i Norrköping, utgjorde ett ståtligt förspel till gudstjänsten i kyrkan. Facklorna och musiken gjorde sig särskilt bra i den disiga kvällen. Man fick i minnet Viktor Rydbergs ord: »Ur nattomhöljda tider emot ett mål fördolt för dig. Gå fram Du mänsklighet, var glad, var tröst, ty Du bär evigheten i Ditt bröst.»

Sedan scouter, lottor och hemvärnsmän tågat in med sina fanor och placerat dem i koret, hälsade kyrkoherde Odelborn alla välkomna, främst talaren och musikkåren, samt förklarade att vi har anledning att fira 6 november-minnet, emedan våra dagars fria och oberoende Sverige bygger på fädernas gärningar och fädernas tro. Så spelade blåsorkestern en marsch, kören sjöng från läktaren och församlingen sjöng en psalm. Därefter höll kyrkoherde Törnvall ett intressant föredrag om Gustaf II Adolf. Han framhöll bl. a. att konung Gustaf Adolf icke inspirerar till våld utan till hjälparbete där det finns nödställda och lidande människor »Vår Gud är oss en väldig borg» sjöngs av församlingen, en kort altartjänst följde, varefter gemensamt sjöngs »Du gamla, du fria». Scouter, lottor och hemvärn paraderade med sina fanor och den högtidliga festen var slut. Lottorna serverade kaffe i kommunalrummet och fadderortsrörelsen hade åter fått ett tillskott till sin insamling, för vilket den är mycket tacksam.

Så går vårt varma tack till alla som bidragit med gåvor, med pengar och med uppoffrande arbete. Det går också säkert många goda tankar och varma välsignelser från Pertummaa till Jonsberg-HäradsHAMMAR i dessa dagar.

En medlem av fadderortsrörelsen

FÖRENINGEN SYSTERKEDJAN

Föreningen Systerkedjan är en länk i Jonsbergs sockens föreningsverksamhet. Den startades år 1932. Initiativtagare var kyrkoherde och fru Lambertz. Fru Lambertz har sedan under alla år stått såsom föreningens outtröttligt verksamma och uppmuntrande ordförande. Efter kyrkoherde Lambertz bortgång år 1948 avflyttade fru Lambertz till Norrköping och ordförandeskapet överlämnades då till nye kyrkoherden.

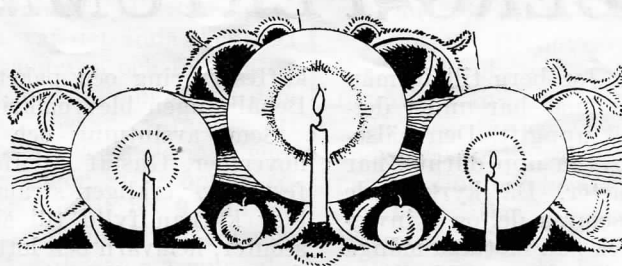
Föreningens mål var från början att anskaffa en församlingssköterska, vilket mål också så småningom kröntes med framgång. Efter några års arbete för detta mål och tack vare övriga församlingsbors stora offervilja lyckades vi anskaffa ett litet rart hem för en likaså god och duglig sköterska från Samariterhemmet, som i november år 1940 började sin tjänstgöring, till stor glädje och hjälp

för vår församling. Tre år fick vi behålla vår avhållna syster Sedan måste hon tyvärr på grund av hälsoskäl söka sig till annan ort. Vi hade dock lyckan att åter få hälsa en samaritersyster välkommen till oss. Men efter ett par år lämnade även hon oss för ett nytt verksamhetsfält. De senaste åren har vi helt utan sköterska, då det ju för närvarande råder stor brist på arbetskraft inom detta område.

Men vi vill ändock ej uppgiva hoppet. Det är nog allas önskan att vår lilla förening med framgång kan fortsätta sitt arbete och att vi med Guds hjälp och lite uppoffring från medlemmar och övriga sockenbor ännu en gång får glädjen att mottaga en församlingssyster

Vår förenings verksamhet har även sträckt sig till andra områden, t. ex. De gamlas dag, gåvor till julen osv

En föreningsmedlem

Barndomens advent

*Vad var som barndomens advent,
när mor ett ljus på bordet tändt
och allt var fröjd och gamman?*

*Far han läste om Guds Son,
som kom till jorden ovanifrån,
högt för oss allesamman.*

*Det helgdag var —
då fanns ännu alla kvar*

*Snart tände mor vårt andra ljus,
då hörde vi liksom ett sus
av vad som skulle komma.*

*Det snöade och månen sken,
det glittrade från varje gren.
Snart skulle julen komma.*

*Vi väntade
på lyckans port vi gläntade.*

*Så tändes advents tredje ljus,
då glimmade vårt lilla hus
mest som ett slott, en kyrka.*

*I sex par barnaögon klara
blev adventsljusen underbara.
Det var en styrka för de små —
att få i adventsljusen gå.*

*När fjärde ljuset tändes rart,
så var det jul med väldig fart,
då var det fröjd.*

*Nu låg det lilla barn på strå,
som vår tillbedjan skulle få.
»Ära vare Gud i höjd»,
så läste far
Nu var-julen-kommen till envar*

*Vad var som barndomens advent,
när livet blott stod på glänt,
när allt var andlöst aningsfyllt,
då hjärtats rosor voro röda,
ej sargade av otron snöda.
Allt var så skönt förgyllt.
Då ville vi —
hos Jesus jämt förbli.*

Ragnhild Persson

Kyrksöndag i Östra Ny

Jag skall nu försöka berätta om en resa, som vi hade till Östra Ny På en söndag kl. 2 åkte vi från Jonsbergs kyrka. Det gick två bussar och två bilar I den ena bussen satt äldre och i den andra bussen satt yngre. I bilarna både yngre och äldre. Det var söndagsskolbarn och konfirmander som var med och åkte. Bliv därför ett söndagsskolbarn i din socken, ty det är inte omöjligt att du också kan få vara med på en sådan resa. Det var en oerhört spännande dag. Till sist kom vi fram till målet, so mvar Östra Ny kyrka.

Så fort vi kommit ur bussen gick vi upp till kyrkan, som låg på en liten kulle. De hade redan börjat, men vi gick tyst in i kyrkan och satte oss. Det var mycket att se. Det är det ju, när man aldrig

varit där förr När gudstjänsten slutat, gick vi från kyrkan till skolköket, som låg en bit från kyrkan. Där fick vi sockerdricka och bröd. De äldre fick kaffe. När vi druckit färdigt skulle konfirmanderna ha frågesport sig emellan. Kyrkoherde Gunnar Odelborn gav dem frågor. På en del svarade de rätt och på en del fel. När frågesporten var slut sjöng vi en psalm: »Så går en dag än från vår tid».

Sedan var vi tvungna att tänka på hemresan. Vi var snart i bussen. Motorerna startades och så gick det hemåt Jonsberg igen, vilket vi nu längtade efter När vi kom till Jonsbergs kyrka, så åkte var och en åt sitt håll.

Vi får tacka Gud för den lyckliga resan.

Maja Karlsson, 13 år.
Kronhagen, Jonsberg.

FIRMA GRAVVÅRDAR

Butängsgatan 15 - Tel. 276 26
NORRKÖPING

UTFÖR: Gravvårdar och Gravanläggningar i varje önskad granitsort samt Renoveringar

Representant för Jonsberg:

Kyrkovaktm. Sven Nilsson, Tel. Jonsberg 22.

Österquists Blomsterkiosk

Stationsgatan - Tel. 261 30
NORRKÖPING

Rekommenderas

AB TRYCKSAKER

Repslagaregatan 25 Tel. 209 52, 234 63
NORRKÖPING

Blanketter alla slag ✕ Tidningar ✕ Böcker

WIKBOLANDS SPARBANKS KONTOR

I JONSBERGS SOCKEN

Lokal: FRIDHEM (Bodéns konditori, Arkösund).

Exp.-tid: Helgfria tisdagar o. torsdagar kl. 10-12.

Tjänstemän: Erik Andersson, Otto Klang.

Filialkommitté: Erik Andersson, Folke Johansson, Otto Klang, Primus Karlsson, Lydia Nilsson, Gustaf Åberg.

I HÄRADSHAMMARS SOCKEN

Lokal: ÅSUNDA (Nilssons affär, Kättinge).

Exp.-tid: Helgfria lördagar kl. 11-13 fr o. m. år 1950.

Tjänstemän: Erik Andersson, Otto Klang, Lydia Nilsson.

Insättningar och uttag expedieras • Hemsparbössor utlämnas och tömmas
Låneinbetalningar emottagas • Låneansökningar förmedlas

Låt WIKBOLANDS SPARBANK - hembygdens o. insättarnas egen bank - även bli DIN BANK

Elinstallationen i Jonsbergs kyrka

utförd av

Kneippbadens

Elektr. Byrå

NORRKÖPING

Vi rekommendera oss för alla slag av elinstallationer

Tel. 209 43, 309 43

**Östgöta
banken**

ARKÖSUND

ÖPPET: månd., onsd. och fred. kl. 10—12.

TAGE LANDQVISTS

SMIDES- & CYKELVERKSTAD

utför inom branschen ifrågakommande arbeten.

Tel. Jonsberg 18.

Beställningar av Båtar och Snickerier

emottagas av

Bröderna Vågmans Snickeriverkstad

Tel. 78 Arkösund.

VÄLKOMMEN till oss att julhandla

här finnes god sortering av manufaktur, husgeråd.
specerier mm. Endast kvalitetsvaror. Humana
priser

FIRMA EVERT NILSSON

Tel. Jonsberg 5.

KUNGSBERGETS Specerier

REKOMMENDERAS

I allt som rör branschen vill vi stå våra kunder till
tjänst. God sortering av alla varor Välkommen att
julhandla.

Tel. Arkösund 300.

VIKBOLANDBOR!

Behöver Eder radio justeras eller utbytas vänd Eder
till

Ingvarssons Radioservice, Kättinge

Luxorradio alltid i lager.

Tel. Kättinge 57.

HÄSTO SLIP & BÅTVARV

Tel. Arkösund 73

Fullständig varvsrörelse och Mek. verkstad.

Elektr.- och gassvets. Säljer motorer bensin, fotogen
och smörjoljor

GUNNAR PERSSONS Plåtslageri

REKOMMENDERAS

Tel. Arkösund 54, 185.

BRÖDERNA ASPLUNDS

BUSS- & BILSTATION

REKOMMENDERAS

Tel. Kättinge 65.

RING eller BESOK

KONSUM, ARKÖSUND

God sortering i Specerier, Manufaktur, Husgeråd och
Skor samt Fiskredskap.

Särskild Charkuteriavdelning och Mjölksbutik.

Tel. Kontoret 29 — Butiken 69.

Filial: Jonsberg Tel. 37.

Allt för Julen och Julbordet

finnes hos

CARL INGVARSSON, Jonsberg

Tel. Jonsberg 8.

När det gäller Cykel o. Sport

HILDINGS Cykelaffär

Telefon Kättinge 48